

ČARNOGURSKÝ|ULC PRO BONO

6/2014

1. NOVELA ZÁKONA O VLASTNÍCTVE BYTOV A NEBYTOVÝCH PRIESTOROV

Novelou predmetného zákona sa upravili pravidlá tvorby fondu prevádzky, údržby a opráv pre vlastníkov nebytových priestorov v bytovom dome, ktorí nevyužívajú všetky spoločné časti a spoločné zariadenia domu, aktualizovali sa pravidlá pre hlasovanie vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Správca a predseda spoločenstva vlastníkov bytov aj bez súhlasu vlastníkov budú môcť odstrániť závažné chyby zistené revíziou technických zariadení domu. O uvedených, ale aj ďalších vybraných zmenách Vás informujeme v našom článku.

2. MATERSKÁ A RODIČOVSKÁ DOVOLENKA

S materskou dovolenkou a rodičovskou dovolenkou nie sú spojené len práva, ale aj povinnosti. Právnu úpravu uvedenej oblasti zakotvuje pracovné právo, ako aj právo sociálneho zabezpečenia. Naš článok sa zameriava na práva a povinnosti matiek pri nastúpení, čerpaní a ukončení materskej a rodičovskej dovolenky.

3. ZÁKON O SPRÁVE, PREVÁDZKE A POUŽÍVANÍ INFORMAČNÉHO SYSTÉMU CENTRÁLNY ELEKTRONICKÝ PRIEČINOK PRI DOVOZE, VÝVOZE A TRANZITE TOVARU

Poslanci Národnej rady SR schválili nový zákon, ktorý je ďalším z nástrojov modernizácie a elektronizácie fungovania horizontálnych a vertikálnych vzťahov medzi orgánmi štátnej správy a občanom. V našom článku Vám rámcovo predstavíme skutočnosti, ktoré nový zákon upravuje a detailne priblížime niektoré vybrané inštitúty.

4. NARIADENIE VLÁDY SR O VÝKONE NIEKOTRÝCH USTANOVENÍ OBČIANSKEHO ZÁKONNÍKA

Dovoľte, aby sme Vám v našom článku predstavili nariadenie Vlády SR, prostredníctvom ktorého dochádza k zmenám v doteraz platnom nariadení upravujúcom niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka vo vzťahu k spotrebiteľským zmluvám, predmetom ktorých je poskytovanie peňažných prostriedkov; a vo vzťahu k veľkosti písma v spotrebiteľských zmluvách.

5. NOVELA ZÁKONA O DLHOPISOCH

Cieľom niektorých parciálnych zmien v zákone o dlhopisoch je podľa dôvodovej správy podpora nových malých podnikov v perspektívnych odvetviach podporujúcich konkurencieschopnosť slovenskej ekonomiky, odstraňovanie bariér podnikania na kapitálovom trhu pri vydávaní emisií dlhopisov a zníženie administratívnej náročnosti vydávania nových emisií dlhopisov zrušením niektorých nadbytočných informačných povinností. Zákonom sa upravila aj tzv. schôdza majiteľov dlhopisov.

6. PRIPRAVUJE SA V NR SR - ZMENY V AUTORSKOM ZÁKONE

Návrh novely autorského zákona prináša základný právny rámec uľahčenia digitalizácie a šírenia diel a iných predmetov ochrany chránených autorským právom a právami súvisiacimi s autorským právom, pri ktorých však nie je možné určiť alebo nájsť autora, resp. nositeľa práv, teda tzv. osirelé diela. Navrhuje sa takisto zmena, ktorá rieši problematiku tzv. obchodne nedostupných diel.

NOVELA ZÁKONA O VLASTNÍCTVE BYTOV A NEBYTOVÝCH PRIESTOROV

Dňa 1. júla 2014 poslanci Národnej rady SR schválili novelu **zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov** v platnom znení (ďalej len „**novela zákona**“).

Novelou zákona došlo k **novému definovaniu niektorých pojmov** prostredníctvom **pridaných odsekov 8 až 12 do ust. § 2**, ktoré napriek ich predošlému používaniu neboli charakterizované. Ide o pojmy **prevádzka**, **údržba** a **oprava**, ktoré sa, ako uvádza dôvodová správa, spájajú hlavne s výdavkami fondu prevádzky, údržby a opráv.

Prevádzka **Prevádzkou**, na účely zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, sa rozumie činnosti a prostriedky potrebné na **pravidelné udržiavanie spoločných častí domu**, spoločných **zariadení domu**, **príslušenstva** a príslušného pozemku v stave spôsobilom na ich riadne užívanie, teda **zabezpečiť prevádzkyschopnosť bytového domu v požadovanej kvalite**; za prevádzku sa považujú aj povinné revízie technických zariadení podľa osobitného predpisu, teda servisné kontroly, ktoré zabezpečuje zmluvne dohodnutá odborne spôsobilá osoba, ak správca alebo spoločenstvo nemá na výkon takejto kontroly odbornú spôsobilosť.

Údržba **Údržbou** sa na účely zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov rozumie činnosti, ktoré sú potrebné na **zachovanie pôvodného štandardu a kvality spoločných častí domu**, spoločných **zariadení domu** a príslušenstva, ako aj **odstránenie nedostatkov** zistených servisnou kontrolou. To znamená, ide o kontrolu spoločných častí domu, spoločných zariadení domu a príslušenstva a pri zistení nedostatkov ich odstránenie (podľa pokynov výrobcu a v súlade so všeobecne záväznými predpismi). Podľa dôvodovej správy ide o pravidelné a plánované činnosti, ktoré vykonávajú osoby s odbornou spôsobilosťou, napríklad kontroly a revízie tepelných, plynových, elektrických, protipožiarnych zariadení, výťahov, a podobne.

Oprava **Opravou** sa na účely zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov rozumie odstránenie čiastočného fyzického opotrebovania alebo poškodenia spoločných častí domu, spoločných zariadení domu a príslušenstva z dôvodu ich **uvedenia do predchádzajúceho alebo prevádzkyschopného stavu**. Oprava teda takisto bezprostredne súvisí s prevádzkou a údržbou spoločných častí domu, spoločných zariadení domu a príslušenstva. Opravy predstavujú činnosti, ktoré vzniknú následkom uskutocnenej kontroly a revízie alebo v dôsledku havárie.

Oprava

Rekonštrukciou sa na účely zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov rozumie zásahy do spoločných častí domu, spoločných zariadení domu a príslušenstva, ktoré znamenajú **zmenu v ich kvalite alebo technických parametroch**. Rekonštrukcia je **kvalitatívna zmena**, ktorou sa spoločné zariadenia majú dostať do pôvodného stavu.

Rekonštrukcia

Modernizáciou sa na účely zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov rozumie všetky činnosti súvisiace s **obnovou, zlepšením alebo rozšírením vybavenosti a použiteľnosti** spoločných častí domu, spoločných zariadení domu a príslušenstva. Podľa dôvodovej správy modernizácia nepredstavuje zlepšenia, ktoré sú zahrnuté do údržby a z dlhodobého hľadiska ide o efektívnejšie ekonomické riešenie, než údržba a opravy.

Modernizácia

Ďalej došlo k upraveniu niektorých skutočností týkajúcich sa správcu. Po novom podľa **ust. § 8a ods. 4**, ak správca **nepredloží** vlastníkom bytov a nebytových priestorov v dome **správu o svojej činnosti** za predchádzajúci rok týkajúcu sa domu, **vyúčtovanie** použitia fondu prevádzky, údržby a opráv a úhrad za plnenia v lehote podľa odseku 2, **nemá až do ich predloženia nárok na platby za správu**; nárok na platbu za správu nemá správca ani vtedy, **ak nepredloží do 30. novembra bežného roka ročný plán opráv** podľa § 8b ods. 2 písm. h) na nasledujúci kalendárny rok.

Zmeny v niektorých povinnostiach správcu

	Doplneným písm. l) do ust. § 8b odsek 2 sa správcovi ustanovila povinnosť priebežne zverejňovať na mieste v dome obvyklom v spoločných častiach domu alebo na webovom sídle správcu, ak ho má zriadené, postup pri obstarávaní tovarov a služieb v rámci zabezpečovania prevádzky, údržby, opravy, rekonštrukcie a modernizácie a pri všetkých iných činnostiach spojených so správou domu, vrátane jednotlivých cenových ponúk .	bo porúch technického zariadenia bezprostredne ohrozujúcich život, zdravie alebo majetok, ktoré boli zistené kontrolou stavu bezpečnosti technického zariadenia, teda odbornými kontrolami a revíziami.	
Spracúvanie osobných údajov správcom	V súlade so zákonnou úpravou ochrany osobných údajov zákonom č. 122/2013 Z.z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení budú správcovia a spoločenstvá oprávnení na účely správy domu spracúvať osobné údaje vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Práve preto sa ust. § 9 doplnilo odsekmi 3 a 4. Podľa odseku 3 správca alebo spoločenstvo sú oprávnení na účely správy domu spracúvať osobné údaje vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome v rozsahu meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého alebo prechodného pobytu, číslo bytu, telefónne číslo, elektronická adresa, číslo účtu a kód banky.	Novelou zákona sa ustanovil nový spôsob tvorby fondu prevádzky, údržby a opráv. Podľa novelizovaného ust. § 10 ods. 1 sa pri určení preddavkov do fondu prevádzky, údržby a opráv zo strany vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome povinne zohľadní miera využívania spoločných častí domu a spoločných zariadení domu vlastníkmi nebytových priestorov a garáží v dome. Pôjde o situácie, keď je s bytom alebo nebytovým priestorom spojené užívanie len určitých spoločných častí domu alebo spoločných zariadení domu. Vysvetlenie zavedenia predmetnej zmeny uvádza dôvodová správa, podľa ktorej je tvorba fondu prevádzky, údržby a opráv upravená odlišne v tých prípadoch, kedy vlastníci nebytových priestorov neužívajú spoločné zariadenia domu a ani všetky spoločné časti domu, teda nemajú osôh z ich opravy alebo rekonštrukcie. Podľa praxe sa napríklad v domoch nezateplujú garáže alebo nebytové priestory v prízemí, aj keď ich vlastníci sa preddavkami do fondu prevádzky, údržby a opráv domu podieľajú na financovaní zateplenia celého domu, ako aj na splácaní úveru. Novelizovaná legislatívna úprava má podľa dôvodovej správy umožniť, aby boli pri tvorbe fondu prevádzky, údržby a opráv zohľadnené špecifiká niektorých domov a obmedzené užívanie spoločných priestorov vlastníkmi nebytových priestorov a garáží pri zachovaní princípu veľkosti spoluvlastníckeho podielu. Vlastníkom nebytových priestorov alebo garáží bude umožnené podieľať sa na tvorbe fondu inou výškou preddavku, než vlastníkom bytov, ktorá však taktiež bude vychádzať z veľkosti podlahovej plochy nebytového priestoru alebo garáže.	Tvorba fondu prevádzky, údržby a opráv
Zverejňovanie neplatičov	Správca alebo spoločenstvo sú tiež oprávnení za účelom ochrany majetku vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome zverejňovať zoznam vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ktorí majú úhrnnú výšku nedoplatkov na preddavkoch do fondu prevádzky, údržby a opráv domu a na úhradách za plnenie aspoň 500 Eur . V zozname sa uvedie meno a priezvisko vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v dome a suma nedoplatku na preddavkoch do fondu prevádzky, údržby a opráv domu alebo na úhradách za plnenie. Zoznam sa zverejní na mieste obvyklom na oznamovanie informácií v dome. Podľa dôvodovej správy sa predmetným opatrením môže znížiť počet neplatičov a tým aj eliminujú potenciálne súdne spory.	Ustanovenie § 10 sa dopĺňa odsekom 7, ktorého cieľom je zabrániť vlastníkom bytu alebo nebytového priestoru v dome, ktorý nevyužíva, aby sa domáhal upustenia od povinnosti uhrádzať preddavky do fondu prevádzky, údržby a opráv,	Povinnosť uhrádzať preddavky do fondu
Odstránenie porúch bez súhlasu vlastníkov	Správca alebo predseda spoločenstva budú povinní po novom aj bez súhlasu vlastníkov bytov alebo nebytových priestorov zabezpečiť odstránenie chýb ale-		

	úhrady za plnenia a platby za správu. Po novom sa domáhať nebude môcť. Podľa dôvodovej správy sa predmetná skutočnosť zákonom upravila okrem iného aj z dôvodu, že niektorí vlastníci argumentujú pri domáhaní sa upustenia od povinnosti hradiť, svojou neprítomnosťou v dome.	správy za účelom možnosti jeho kontaktovania v prípade potreby.	
Odstraňovanie nedostatkov zistených revíziami	Novelou zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov sa upravili aj niektoré ďalšie povinnosti pre vlastníkov tak, aby bolo zabezpečené nerušené a bezpečné bývanie. Podľa doplneného odseku 7 do ust. § 11 budú vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome povinní umožniť odstránenie nedostatkov zistených revíziami. Pokiaľ vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome neumožnia odstránenie zistených nedostatkov na technických zariadeniach, budú zodpovedať za vzniknuté škody. V tomto smere pôjde o prípad, kedy nejde o bezprostredné ohrozenie života, zdravia a majetku.	V nasledovnom texte uvedieme vybrané zmeny súvisiace so schôdzou vlastníkov bytov, ktoré novela priniesla do ust. § 14 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome má právo a povinnosť zúčastňovať sa na správe domu a na schôdzi vlastníkov hlasovaním rozhodovať ako spoluvlastník o všetkých veciach, ktoré sa týkajú správy domu, spoločných častí domu a spoločných zariadení domu, spoločných nebytových priestorov, príslušenstva a pozemku.	Schôdza vlastníkov bytov
Povinnosť umožniť správcovi alebo predsedovi vstup do bytu	Ďalšia zmena sa týka vlastníka bytu alebo nebytového priestoru vykonávajúceho stavebné úpravy. Po novom v zmysle doplneného odseku 8 do ust. § 11 bude vlastník povinný umožniť vstup do bytu alebo nebytového priestoru správcovi alebo predsedovi spoločenstva za účelom kontroly dodržiavania stavebného zákona, teda či stavebné úpravy neohrozujú, nepoškodzujú alebo nemenia spoločné časti domu alebo spoločné zariadenia domu. V prípade, že vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome neumožní vstup do bytu alebo nebytového priestoru, správca alebo predseda spoločenstva je povinný oznámiť vykonávanie stavebných úprav bytu alebo nebytového priestoru príslušnému stavebnému úradu.	Oznámenie o schôdzi vlastníkov spolu s programom schôdze musí byť v písomnej forme doručené každému vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru v dome minimálne päť pracovných dní pred dňom konania schôdze. Výsledok hlasovania oznamuje ten, kto schôdzu vlastníkov zvolal, a to do piatich pracovných dní od konania schôdze vlastníkov spôsobom v dome obvyklým. Za každý byt a nebytový priestor v dome má vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome jeden hlas pripadajúci na byt alebo nebytový priestor v dome. Ak je byt alebo nebytový priestor v dome vo vlastníctve viacerých osôb, môžu uplatniť svoje hlasovacie právo len ako celok.	Forma oznamu programu schôdze a hlasy vlastníkov
Ohlasovanie počtu osôb	Každý vlastník bytu, ktorý byt užíva alebo ho prenecháva na užívanie iným osobám, bude podľa doplneného odseku 9 do ust. § 11, povinný nahlásiť správcovi alebo spoločenstvu počet osôb, ktoré sa zdržiavajú byte, to znamená pravidelné hlásenie každej zmeny v počte osôb užívajúcich byt súvisle počas obdobia minimálne dvoch mesiacov. Ak vlastník byt neužíva, je povinný oznámiť správcovi alebo spoločenstvu svoju adresu a každú jej zmenu, podľa dôvodovej	Schôdza vlastníkov je uznášaniaschopná, ak sú prítomní vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome, ktorí majú aspoň dve tretiny hlasov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Na prijatie rozhodnutia na schôdzi vlastníkov je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny hlasov prítomných vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Ak schôdza vlastníkov nie je ani hodinu po oznámenom začatí schôdze vlastníkov uznášaniaschopná, je na prijatie rozhodnutia potrebná nadpolovičná väčšina hlasov prítomných vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.	Uznášaniaschopnosť schôdze
	Pokiaľ sa na schôdzi vlastníkov rozhoduje o nadstavbe alebo o vstavbe v podkrovi alebo povale, bude sa vyžadovať popri dvoj tretinovej väčšine hlasov	Rozhodovanie o vstavbe	

všetkých vlastníkov, **vždy zároveň súhlas všetkých vlastníkov** bytov a nebytových priestorov v dome **na najvyššom poschodí**. Bez súhlasu všetkých vlastníkov na najvyššom poschodí nebude možné prijať platné rozhodnutie, aj keď s nadstavbou alebo vstavbou budú súhlasit' viac ako dve tretiny ostatných vlastníkov. Súhlas všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome sa vyžaduje pri rozhodovaní o prevode spoločných častí domu, spoločných zariadení domu alebo príslušného pozemku alebo ich častí.

sa predĺžila z 15 dní na 30 kalendárnych dní od oznámenia výsledku hlasovania. Prehlasovaný vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome sa po novom môže zároveň na príslušnom súde domáhať **dočasného pozastavenia účinnosti** rozhodnutia vlastníkov bytov a nebytových priestorov podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Prekluzívna lehota na obrátenie sa na súd v trvaní 3 mesiacov od hlasovania pre prípad ak sa vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome nemohol o výsledku hlasovania dozvedieť, zostala zachovaná.

Prehlasovaný vlastník Novela zákona zabezpečila niektoré zmeny v práve každého prehlasovaného vlastníka obrátiť sa na súd. **Lehota podania na súd, aby vo veci rozhodol,**

Zmeny, ktoré novelizovaný zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov priniesie, nadobudnú **účinnosť dňa 1. októbra 2014.**

MATERSKÁ A RODIČOVSKÁ DOVOLENKA

Právna úprava materskej a rodičovskej dovolenky je zakotvená najmä v zákone č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v platnom znení (ďalej len „Zákonník práce“).

Materská dovolenka Materská dovolenka je upravená v **ust. § 166 až 169 Zákonníka práce**. Podľa uvedených ustanovení patrí žene materská dovolenka v trvaní **34 týždňov**. **Osamelej žene** patrí materská dovolenka v trvaní **37 týždňov** a žene, ktorá **porodila zároveň dve alebo viac detí**, patrí materská dovolenka v trvaní **43 týždňov**. V rovnakom rozsahu patrí rodičovská dovolenka mužovi, ak sa stará o narodené dieťa.

Najmenej jeden mesiac pred nástupom na materskú dovolenku je žena povinná **písomne oznámiť** zamestnávateľovi predpokladaný deň nástupu na materskú dovolenku, predpokladaný deň prerušenia, skončenia materskej dovolenky a zmeny týkajúcej sa nástupu, prerušenia a skončenia materskej dovolenky. Na materskú dovolenku žena nastupuje spravidla od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, najskôr však od začiatku ôsmeho týždňa pred týmto dňom. Na matku počas materskej dovolenky sa vzťahuje **ochranná doba**, počas ktorej nesmie dostať výpoveď zo

zamestnania a zamestnávateľ s ňou nesmie okamžite skončiť pracovný pomer. Súčasne je obdobie materskej dovolenky považované za obdobie výkonu práce a preto počas neho vzniká matke nárok na riadnu dovolenku, ktorú si môže vyčerpať po návrate do zamestnania.

Na materskú dovolenku žena nastúpi najskôr **od ôsmeho týždňa a najneskôr od šiesteho týždňa** pred očakávaným dňom pôrodu. Ak je žena evidovaná na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad práce“) musí pred nástupom na materskú dovolenku odovzdať na úrade práce tlačivo potvrdené lekárom. Ak je žena zamestnaná, odovzdá tlačivo potvrdené lekárom zamestnávateľovi. Zamestnávateľ je následne podľa **ust. § 231 ods. 1 písm. d)** zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) povinný **do ôsmich dní** od začiatku čerpania materskej dovolenky oznámiť pobočke Sociálnej poisťovne **začiatok čerpania materskej dovolenky**. Žena tiež musí nahlásiť materskú dovolenku aj na zdravotnej poisťovni. Ak je žena zamestnaná, vykoná túto povinnosť zamestnávateľ, v ostatných prípadoch tak musí vykonať sama.

Nástup na materskú dovolenku

Príspevok pri narodení dieťaťa	Pri narodení dieťaťa vzniká matke nárok na príspevok pri narodení dieťaťa . Poskytovanie príspevku upravuje zákon č. 383/2013 Z. z. o príspevku pri narodení dieťaťa a o príspevku na viac súčasne narodených detí . Nárok na uvedený príspevok vzniká matke dieťaťa alebo otcovi dieťaťa, ak mu bolo dieťa zvedené do starostlivosti súdom alebo ak matka zomrela. Podmienkou vzniku nároku je narodenie dieťaťa a trvalý pobyt oprávnenej osoby na území Slovenskej republiky. Suma príspevku je (1) 829,86 Eur , ak ide o dieťa narodené z prvého pôrodu až tretieho pôrodu, ktoré sa dožilo najmenej 28 dní, (2) 151,37 Eur , ak ide o dieťa narodené zo štvrtého pôrodu a ďalšieho pôrodu alebo ak ide o dieťa z prvého pôrodu až tretieho pôrodu, ktoré sa nedožilo 28 dní, (3) ak sa súčasne narodili dve deti alebo sa súčasne narodilo viac detí a najmenej dve z nich sa dožili 28 dní, suma podľa bodu 1 je zvýšená o 75,69 Eur na každé dieťa, ktoré sa dožilo najmenej 28 dní, alebo (4) na viac súčasne narodených detí 110,36 Eur.	Počas materskej dovolenky má matka nárok na materské upravené ust. § 48 až 53 zákona o sociálnom poistení. Na materské má nárok, ak je v čase vzniku nároku nemocensky poistená a v posledných dvoch rokoch pred pôrodom bola nemocensky poistená najmenej 270 dní . Nárok na materské vzniká od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu určeným lekárom, najskôr od začiatku ôsmeho týždňa pred týmto dňom, a ak porodila skôr, odo dňa pôrodu . Nárok na materské má matka 34 týždňov , ak sa stará o dve a viac detí 43 týždňov a ak je osamelá, tak 37 týždňov . Ak matke nevznikne nárok na materské, má nárok na rodičovský príspevok.	Materské
		Výška materského sa vypočíta z príjmu matky v kalendárnom roku predchádzajúcom roku, v ktorom je vznikol nárok na materské. Je určený ako 65 % vymeriavacieho základu určeného podľa ustanovenia § 55 alebo 57 zákona o sociálnom poistení. Maximálny denný vymeriavací základ je 39,6987 Eur.	Výška materského
Prídavok na dieťa	Okrem uvedených príspevkov má rodič nárok aj na prídavok na dieťa podľa zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa, a to vo výške 23,52 Eur, prípadne aj príplatok k prídavku na dieťa vo výške 11,02 Eur. Nárok na prídavok na dieťa má predovšetkým rodič, ktorý sa o stará o nezaopatrené dieťa. Výška príjmu rodiča nie je dôležitá. V prípade, ak sa o dieťa nestará rodič, zákon presne stanoví, kto má naň nárok. Prvou podmienkou však je, že rodič či iná osoba sa musí o dieťa starať. Rodič aj dieťa musia mať na Slovensku trvalý alebo aspoň prechodný pobyt. Na možnosť požiadať ešte o príplatok, je potrebné navyše spĺňať podmienky: (1) byť poberateľom starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku, invalidného dôchodku z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, výsluhového dôchodku, či iného dôchodku uvádzaného v zákone, (2) nevykonávať zárobkovú činnosť, a ani iná fyzická osoba, ktorá by si na to dieťa mohla uplatniť daňový bonus, (3) v prípade uplatnenia nároku na prídavok a žiadosti o príplatok, tak na to dieťa nemožno priznať daňový bonus.	Ak sa matka rozhodne počas materskej dovolenky pracovať , vznikne jej nárok na príspevok na starostlivosť o dieťa . Právna úprava uvedeného príspevku je zakotvená v zákone č. 561/2008 Z. z. o príspevku na starostlivosť o dieťa. Vypláca sa do 3. roku dieťaťa alebo do 6. roku dieťaťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom. Ak matka preukáže výdavky na starostlivosť o dieťa, poskytne sa jej príspevok vo výške výdavkov, a to až do výšky 230 Eur , alebo ak nepreukáže výšku výdavkov, tak vo výške 41,10 Eur .	Príspevok na starostlivosť o dieťa
		Po ukončení materskej dovolenky môže matka nastúpiť do zamestnania alebo čerpať rodičovskú dovolenku. Rodičovská dovolenka je upravená ust. § 166 až 169 Zákonníka práce. Rodičovská dovolenka patrí matke až do dňa, v ktorom dieťa dovŕši tri roky veku . V súvislosti so starostlivosťou o narodené dieťa patrí aj mužovi od narodenia dieťaťa rodičovská dovolenka v rovnakom rozsahu ako materská dovolenka, ak sa stará o narodené dieťa. Ak ide o dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav dieťaťa vyžadujúci osobitnú starostlivosť, je zamestnávateľ povinný poskytnúť matke	Rodičovská dovolenka

rodičovskú dovolenku až **do šiestich rokov** veku dieťaťa. Uvedená dovolenka sa poskytne v rozsahu, o aký rodič žiada, najmenej však na jednej mesiac. Podmienkou poskytnutia rodičovskej dovolenky je **žiadost' adresovaná zamestnávateľovi**. Zákon síce neustanovuje, že žiadost' musí byť písomná, avšak z dôvodu právnej istoty pri prípadných neskorších sporoch je vhodné podať žiadost' písomne.

Rodič má tiež obdobne ako pri materskej dovolenke povinnosť **najmenej jeden mesiac** pred nástupom na rodičovskú dovolenku **písomne oznámiť** zamestnávateľovi predpokladaný deň nástupu na rodičovskú dovolenku, predpokladaný deň prerušenia a skončenia rodičovskej dovolenky a zmeny týkajúce sa nástupu, prerušenia a skončenia rodičovskej dovolenky. Nakoľko rodičovský príspevok vypláca príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, matka musí pred skončením materskej dovolenky vyplniť príslušné tlačivá a dať si ich potvrdiť na pobočke Sociálnej poisťovne a následne ich spolu s kópiou rodného listu dieťaťa doručiť na príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Okrem toho je matka povinná nahlásiť zmenu súvisiacu s nástupom na rodičovskú dovolenku aj **zdravotnej poisťovni**.

Na matku sa počas rodičovskej dovolenky, obdobne ako pri materskej dovolenke, vzťahuje **ochranná doba**, počas ktorej nesmie dostať výpoveď zo zamestnania a zamestnávateľ s ňou nesmie okamžite skončiť pracovný pomer. Súčasne je obdobie rodičovskej dovolenky považované za obdobie výkonu práce a preto počas neho vzniká matke **nárok na riadnu dovolenku**, ktorú si môže vyčerpať po návrate do zamestnania.

Rodičovský príspevok

Počas rodičovskej dovolenky má matka nárok na rodičovský príspevok vo výške **(1) 203,20 Eur, (2) 203,20 Eur** zvýšený o 50,80 Eur, ak sú súčasne narodené dve a viac detí a to na každé ďalšie súčasne narodené dieťa, **alebo (3) 203,20 Eur**, znížený o 50 % v prípade starostlivosti o dieťa, ktoré zanedbáva plnenie povinnej školskej dochádzky.

Po skončení rodičovskej dovolenky má matka viacero možností, a to **(1)** vráti

sa do zamestnania, **(2)** dohodne si so zamestnávateľom neplatené voľno, **(3)** zostane nezamestnaná, **alebo (4)** bude samostatne zárobkovo činná osoba. V prvom prípade musí matka nahlásiť zamestnávateľovi ukončenie rodičovskej dovolenky, a tiež nahlásiť zmenu na Sociálnej poisťovni a zdravotnej poisťovni. Ak si matka dohodne so zamestnávateľom neplatené voľno, musí počítať s tým, že nebude dostávať žiadne sociálne dávky. V prípade, ak sa rozhodne, že ukončí pracovný pomer so zamestnávateľom, musí sa do 7 dní prihlásiť na príslušnom Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak sa stane samostatne zárobkovo činnou osobou, bude povinná nahlásiť zmenu na Sociálnu poisťovňu a zdravotnú poisťovňu.

Môže nastať aj prípad, že matka otehotnie počas rodičovskej dovolenky a po ukončení rodičovskej dovolenky prechádza na materskú dovolenku. V takom prípade bude mať nárok na materské len v prípade, ak bola v posledných dvoch rokoch pred pôrodom nemocensky poistená **najmenej 270 dní**. Nakoľko obdobie materskej dovolenky aj rodičovskej dovolenky sa na účely výpočtu materského považuje za obdobie, počas ktorého je matka nemocensky poistená, v takom prípade matke vznikne nárok na materské. Prechod na materskú dovolenku je matka povinná nahlásiť zamestnávateľovi.

Novou povinnosťou zavedenou **odo dňa 1. februára 2014** je povinnosť rodičov **po dovŕšení troch rokov** veku nezaopatreného dieťaťa do začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky **oznámiť** Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny písomne alebo elektronickými prostriedkami so zaručeným elektronickým podpisom, **akým spôsobom a kde bude zabezpečovaná starostlivosť o nezaopatrené dieťa**. Oznámenie musí byť podané najneskôr do konca kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, v ktorom dieťa dovŕšilo tri roky veku. Rodič je tiež povinný oznámiť každú podstatnú zmenu spôsobu a miesta výkonu starostlivosti o dieťa. Uvedená oznamovacia povinnosť vyplýva z **ustanovenia § 14 ods. 2 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa**.

Ukončenie rodičovskej dovolenky

Prechod z rodičovskej dovolenky na materskú dovolenku

Nahlásenie starostlivosti o dieťa

ZÁKON O SPRÁVE, PREVÁDZKE A POUŽÍVANÍ INFORMAČNÉHO SYSTÉMU CENTRÁLNY ELEKTRONICKÝ PRIEČINOK PRI DOVOZE, VÝVOZE A TRANZITE TOVARU

Schválený nový Zákon o správe, prevádzke a používaní informačného systému Centrálny elektronický priečinok pri dovoze, vývoze a tranzite tovaru (ďalej len „zákon“ alebo „nový zákon“) nadväzuje na skôr prijaté právne predpisy pre oblasť elektronickej komunikácie, najmä zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci (zákon o e-Governmente), o ktorom sme Vás v našom článku informovali už v minuloročnom vydaní bulletinu Pro Bono: <http://www.ulclegal.com/sk/bulletin-pro-bono/verejna-sprava/4950-novy-zakon-o-e-governmente>.

Spoločne možno hovoriť o legislatívnych predpokladoch ukončenia projektu a uvedenia informačného systému Centrálny elektronický priečinok do produkčnej prevádzky, čím sa umožní elektronizácia služieb v medzinárodnom obchode a integrácia informačného systému Centrálny elektronický priečinok v rámci informačných systémov používaných orgánmi verejnej moci na výkon ich pôsobnosti.

Podľa dôvodovej správy k zákonu, prínosom informačného systému Centrálny elektronický priečinok pre fyzické osoby a právnické osoby bude zníženie nákladov vďaka elektronizácii podaní v zahraničnom obchode, zníženie časových strát a administratívnej záťaže. Používateľské rozhranie informačného systému Centrálny elektronický priečinok, pomocou ktorého môžu vzájomne komunikovať fyzické osoby a právnické osoby a orgány verejnej moci, bude poskytované bezodplatne.

Predmet nového zákona Predmetom úpravy nového zákona sú právne vzťahy týkajúce sa informačného systému Centrálny elektronický priečinok pre výkon pôsobnosti orgánov ve-

rejnej moci v elektronickej podobe na úseku verejnej správy upravenej (1) colnými predpismi a (2) predpismi upravujúcimi daň z pridanej hodnoty a spotrebné dane v súvislosti s dovozom, vývozom a tranzitom tovaru medzi colným územím Európskej únie a tretími štátmi na území Slovenskej republiky. Zjednodušene možno hovoriť o **predpisoch upravujúcich dovoz, vývoz a tranzit tovaru**. Predmetom nového zákona je tiež spôsob zabezpečenia správy a prevádzky Centrálného elektronického priečinku a určenie povinných osôb a ich povinností.

Pôsobnosť zákona je tiež **viazaná na elektronickú komunikáciu prostredníctvom prístupového miesta** (oba uvedené pojmy sme definovali v článku venovanému zákonu o e-Governmente) medzi fyzickými osobami alebo právnickými osobami a orgánmi verejnej moci, pri výkone ich úloh podľa predpisov upravujúcich dovoz, vývoz a tranzit tovaru, ako aj na zabezpečenie vzájomnej elektronickej komunikácie medzi orgánmi verejnej moci v súvislosti s plnením ich úloh podľa predpisov upravujúcich dovoz, vývoz a tranzit tovaru.

Centrálnym elektronickým priečinkom (ďalej len „CEP“) je potrebné rozumieť **informačný systém verejnej správy**, ktorý poskytuje elektronické služby na zabezpečenie elektronickej komunikácie v súvislosti s horeuvedenými úsekmi verejnej správy a v rozsahu procesov týkajúcich sa úloh podľa predpisov upravujúcich dovoz, vývoz a tranzit tovaru, ktoré boli do informačného systému CEP zapracované.

Pomocou CEP sa realizuje **elektronická komunikácia medzi fyzickými osobami alebo právnickými osobami a orgánmi**

Pôsobnosť nového zákona

Centrálny elektronický priečinok

verejnej moci, ktoré majú v informačnom systéme CEP implementované svoje procesy. Pod implementáciou procesov sa rozumie jeden alebo viacero **elektronických formulárov**, ktorých vyplnenie a odoslanie je možné v prostredí informačného systému CEP, a medzi ktorými sú presne zadefinované vzťahy. Tieto formuláre sú **dostupné podľa ich účelu fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ktorá realizuje zahraničnoobchodnú operáciu, alebo orgánu verejnej moci**. Fyzická osoba alebo právnická osoba aj orgán verejnej moci majú k dispozícii používateľské rozhranie (**nazývané aj portál**) na vyhľadanie príslušného formulára, jeho vyplnenie a odoslanie druhej strane.

Elektronická komunikácia v rámci informačného systému CEP sa bude realizovať **na báze podmienok, ktoré ustanovuje zákon o e-Governmente**. Tak ako uvádza dôvodová správa, cieľom nového zákona nie je regulovať elektronickú komunikáciu ako takú, teda vo všeobecnosti, ale elektronickú komunikáciu prostredníctvom informačného systému CEP. Avšak pravidlá doručovania do elektronickej schránky sa použijú analogicky podľa zákona o e-Governmente. Elektronická komunikácia ako taká je vo všeobecnosti upravená osobitným zákonom o e-Governmente, pre bližšiu charakteristiku elektronickej komunikácie opäť odkazujeme na náš príslušný článok: <http://www.ulclegal.com/ski/bulletin-pro-bono/verejna-sprava/4950-novy-zakon-o-e-governmente>.

Správca a prevádzkovateľ

Správcom CEP je podľa **ust. § 3 ods. 1 Ministerstva financií Slovenskej republiky**. Prevádzkovateľom CEP je podľa **ust. § 3 ods. 2 Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky**, ktoré ho vytvára, rozvíja a prevádzkuje. Predmetné ustanovenie tiež uvádza, že ak bude mať **prevádzkovateľ zámer** vykonať činnosti týkajúce sa vytvárania a **rozvoja informačného systému CEP**, predloží tento zámer správcovi, ktorý ho písomne odsúhlasí. Podľa odseku 4 predmetného ustanovenia, rozsah elektronických služieb informačného systému CEP bude vymedzený zoznamom procesov, ktorý bude prevádzkovateľ informačného systému priebežne udržiavať na webovom sídle informačného systému.

Nový zákon ustanovuje tiež **okruh povinných osôb**, do pôsobnosti ktorých patrí **agenda verejnej správy súvisiaca s dovozom, vývozom a tranzitom** tovaru medzi Európskou úniou a tretími štátmi na území Slovenskej republiky. Ide o **(1) Ministerstvo financií Slovenskej republiky, (2) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, (3) Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, (4) Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, (5) Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, (6) Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, (7) Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, (8) Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, (9) Slovenská obchodná a priemyselná komora, (10) Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky a (11) iné právnické osoby, ktoré plnia úlohy podľa predpisov upravujúcich dovoz, vývoz a tranzit tovaru.**

Na zabezpečenie funkcionality informačného systému CEP budú potrebné **informácie o opatreniach** na dovoz, vývoz a tranzit tovaru. Veľká časť opatrení je **aplikáciou právnych predpisov**, na základe ktorých konajú uvedené povinné osoby, ktoré budú elektronicky komunikovať prostredníctvom informačného systému CEP. Tieto opatrenia a spôsob ich aplikácie budú **do informačného systému CEP zadávané špecializovaným útvarom** Finančného riaditeľstva SR, teda **prevádzkovateľa**. Z dôvodu správnej a včasnej implementácie opatrení bude potrebné, aby uvedené povinné osoby **(1) informovali špecializovaný útvar prevádzkovateľa o legislatívnych a nelegislatívnych zmenách a spôsobe ich aplikácie, (2) potvrdzovali správnosť ich implementácie, (3) sprostredkovali, alebo priamo vykonávali zverejňovanie elektronických formulárov a (4) poskytovali ďalšiu súčinnosť správcovi a prevádzkovateľovi informačného systému CEP**. Povinnosti sú definované v **ust. § 5 ods. 2 nového zákona**. Rámcovo možno uviesť, že ide o povinné poskytovanie úplných a aktuálnych údajov a pravidiel nevyhnutných na vytváranie a spravovanie elektronických formulárov v rozsahu plnenia úloh podľa predpisov upravujúcich dovoz, vývoz a tranzit tovaru a niektoré

Povinné osoby

Povinnosti povinných osôb

povinnosti vyplývajúce priamo zo zákona o e-Governmente.

Údaje, ktoré bude povinná osoba povinne poskytovať včas, správne a aktuálne s ohľadom na tvorbu a spravovanie elektronických formulárov a poskytovanie elektronických služieb, sa týkajú **identifikačných charakteristík a označení právnych predpisov, pravidiel na vyplnenie formulárov, označení a lehôt procesov súvisiacich s dovozom, vývozom alebo tranzitom, údaje o správnych poplatkoch, a niektoré ďalšie.**

Ako uvádza dôvodová správa, zavedenie informačného systému CEP do produkčnej prevádzky vytvorí podmienky na to, aby podania v prípadoch súvisiacich s dovozom, vývozom a tranzitom tovaru podané fyzickou osobou alebo právnickou osobou elektronicky prostredníctvom informačného systému CEP boli vybavované rýchlejšie, hospodárnejšie a efektívnejšie.

Ustanovenia nového zákona ohľadom zavedenia informačného systému CEP do praxe nadobudnú **účinnosť 15. decembra 2014.**

NARIADENIE VLÁDY SR O VÝKONE NIEKTORÝCH USTANOVENÍ OBČIANSKEHO ZÁKONNÍKA

Ustanovenie § 53 zákona č. 40/1964 Zb. **Občiansky zákonník** v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) upravuje viaceré skutočnosti týkajúce sa **spotrebiteľských zmlúv**. Špecifikovane **odsek 6** predmetného ustanovenia upravuje situácie, kedy je **predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov**. V takom prípade nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis. Uvedené skutočnosti Vám prezentujeme v nasledujúcom texte.

Vykonávacím predpisom je v tomto smere predpis č. 87/1995 Z. z., teda Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Vláda SR prijala nariadenie, ktoré mení a dopĺňa uvedený vykonávací predpis (ďalej len „nariadenie“). **Účinnosť** zmien, ktoré nariadenie prináša, **je viazaná dňom 1. jún 2014**, pričom na osobitné dni nadobudnutia účinnosti Vás upozorníme.

poskytnutí peňažných prostriedkov vo vzťahu k spotrebiteľskej zmluve podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka.

Pojem odplata je potrebné chápať širšie. Odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi v rámci spotrebiteľskej zmluvy tvoria **úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy, a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov** alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov.

Pri **výpočte odplaty** sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve. Uvedená **odplata sa vyjadruje v percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov za rok** a vypočíta sa ako **súčet plnení za jeden rok**, ktoré uvádzame v nasledovnom odseku.

Ide o **plnenia vo forme percent** zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že **(1)** opakujúce sa plnenie v percentách za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na obdobie jedného roka, **(2)** jednorazové plnenie v percentách sa považuje za plnenie za

Čo tvorí odplatu

Výpočet odplaty

Formy plnení

Odplata Hneď úvodné **ust. § 1** nariadenia špecifikuje problematiku odplaty, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať pri

rok a (3) opakujúce sa plnenie v percentách za rok sa považuje za plnenie za rok.

Ďalej ide o **plnenia peňažnej formy** prepočítavanej na percentá zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že (1) opakujúce sa plnenie v peniazoch za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na obdobie jedného roka, vydelí sa sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100, (2) jednorazové plnenie v peniazoch sa vydelí sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100, a (3) opakujúce sa plnenie v peniazoch za rok sa vydelí sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100.

Napokon ide o **plnenia vo forme percent z inej sumy** ako je suma zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že (1) opakujúce sa plnenie v percentách za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na obdobie jedného roka a vynásobí sa podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov, (2) jednorazové plnenie v percentách sa vynásobí podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov, a (3) opakujúce sa plnenie v percentách za rok sa vynásobí podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov.

naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

Ak ide o poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi na obdobie **kratšie ako tri mesiace** alebo o poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, ktorých výška **nepresiahne 100 Eur**, je **najvyššia prípustná výška odplaty** zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov **30 % ročne**.

Ak ide o poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi **na nájom a kúpu veci**, ktorú spotrebiteľ užíva s právom jej kúpy po uplynutí dojednaného času užívania (lízing) a súčasťou odplaty je aj havarijné poistenie, je **najvyššia prípustná výška odplaty 2,5 násobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov** podľa horeuvedeného odseku 4, ročne. Táto zmena nadobudne účinnosť dňa 1. septembra 2014.

Najvyššia prípustná výška odplaty sa posudzuje podľa uvedených **pravidiel ku dňu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy**, ktorej predmetom je poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi. Sumy alebo percentá vypočítané podľa tohto nariadenia sa zaokrúhľujú na dve desatinné miesta nahor.

Ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. júnom 2014, odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi sa riadi podľa predpisov účinných do 31. mája 2014.

Najvyššia prípustná výška odplaty

Vložením **ust. § 1a až 1c** sa nariadením zakotvili tri pomerne významné skutočnosti. Ustanovením **§ 1a** sa nariadením určila **najvyššia prípustná výška odplaty** pri spotrebiteľských zmluvách, ktorých predmetom je poskytnutie peňažných prostriedkov. Odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi **nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov** podľa ust. § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. **Odsek 4** hovorí, že na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty sa použije **priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov** bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu,

Ustanovením **§ 1b** v nariadení sa definovala **veľkosť písma v spotrebiteľskej zmluve** a súvisiacich dokumentoch v **prípade písomnej formy** spotrebiteľskej zmluvy. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ako aj ustanovenia obsiahnuté vo všeobecných obchodných podmienkach alebo v akýchkoľvek iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou musí dodávateľ uviesť písmom, ktorého **výška je najmenej 1,9 mm**. Uvedená zmena nadobudne účinnosť dňa 1. januára 2015.

Napokon, **ustanovením § 1c** v nariadení sa určilo, že zodpovednosť za škodu spôsobenú na vnesených alebo odložených veciach vo vzťahu k zákonnej úprave Občianskeho zákonníka v ust. § 434 ods. 1,

Veľkosť písma v spotrebiteľskej zmluve

Zodpovednosť za škodu

je za klenoty, peniaze a iné cennosti limitovaná do výšky 332 Eur.

Sankcie pre prípad omeškania spotrebiteľa so splácaním

Spravidelne si dovoľíme uviesť právnu úpravu nariadenia, ktorá nebola predmetom novelizácie zo dňa 1. júna, avšak s problematikou spotrebiteľských zmlúv priamo súvisí, čím sa opäť k spotrebiteľským zmluvám vraciame. **Ustanovenie § 3a** upravuje **sankcie v prípade omeškania spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov**. Pokiaľ je poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi predmetom spotrebiteľskej zmluvy, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov **nesmú spolu prevýšiť priemer-nú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov** naposledy zverejnenú podľa ust. § 21 ods. 2 zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, **pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov**

ročne a súčasne nesmú prevýšiť **trojnásobok úrokov z omeškania** podľa tohto nariadenia vlády, pričom výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru.

Za sankcie možno považovať úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov.

V prípade, že sankcie dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády.

NOVELA ZÁKONA O DLHOPISOCH

Zmeny v **zákone č. 530/1990 Zb. o dlhopisoch** v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dlhopisoch“) schválili poslanci Národnej rady SR dňa 3. júla 2014. Novelizovaná podoba zákona o dlhopisoch nadobudne **účinnosť dňa 1. septembra 2014**.

Precizovanie náležitostí dlhopisov

Vzhľadom na navrhované zmeny týkajúce sa náležitostí emisných podmienok sa **jasnejšie zadefinovali samotné náležitosti dlhopisov**. Podľa novelizovaného **ust. § 3** musí dlhopis obsahovať (1) označenie emitenta, (2) označenie „dlhopis“, označenie druhu dlhopisu podľa ust. § 14 až 21, označenie formy a podoby dlhopisu, (3) názov dlhopisu a jeho označenie podľa medzinárodného systému číslovania na identifikáciu cenných papierov ISIN a (4) menovitú hodnotu dlhopisu v eurách po novom v **minimálnej hodnote jeden cent** alebo v inej mene, ak je dlhopis vydaný v inej mene. Doteraz bola minimálna hodnota jedno Euro, znížením tejto hodnoty na minimálne jeden cent sa podľa dôvodovej správy zjednoduší a spresní výpočty a zaokrúhľovanie súm týkajúcich sa emisií dlhopisov.

Ak je **emitentom právnická osoba**, je potrebné, aby jeho **označenie obsahovalo identifikačné údaje v rozsahu** názov alebo obchodné meno, identifikačné číslo, ak je pridelené, sídlo, označenie úradného registra alebo inej úradnej evidencie, v ktorej je táto právnická osoba a jej organizačná zložka zapísaná a číslo zápisu do tohto registra alebo evidencie; ak ide o zahraničnú právnickú osobu, identifikačné číslo sa neuvádza.

V prípade **emitenta - fyzickej osoby**, ktorá je podnikateľom, je potrebné, aby **označenie emitenta obsahovalo identifikačné údaje v rozsahu** meno, priezvisko, adresa trvalého pobytu, štátna príslušnosť, dátum narodenia, identifikačné číslo, ak je pridelené, adresa miesta podnikania, ako aj označenie úradného registra alebo inej úradnej evidencie, v ktorej je táto osoba zapísaná, a číslo zápisu do tohto registra alebo evidencie.

V rámci **ďalších náležitostí** musí samotný dlhopis **tiež obsahovať (5)** výšku výnosu alebo spôsob určenia výnosu a termín alebo termíny jeho výplaty,

Ďalšie náležitosti dlhopisov

(6) termín alebo termíny splatnosti menovitej hodnoty dlhopisu, (7) vyhlásenie emitenta, že dlhuje menovitú hodnotu dlhopisu jeho majiteľovi, (8) záväzok emitenta splatiť menovitú hodnotu dlhopisu v určenom termíne alebo termínoch a záväzok emitenta vyplácať výnos dlhopisu v určenom termíne alebo termínoch, spôsob týchto výplat a určenie platobného miesta, (9) pri dlhopisoch znejúcich na meno aj údaje o prvom majiteľovi uvedené v bode 1 v predošlom odseku, (10) faximile podpisu alebo podpisov osôb oprávnených konať v mene emitenta, ak ide o dlhopisy vydané v listinnej podobe, (11) informáciu o právach podľa ust. § 13, (12) pri podriadených dlhopisoch aj informáciu o tom, že s pohľadávkou z tohto dlhopisu je spojený záväzok podriadenosti, (13) údaj o prevoditeľnosti alebo obmedzení prevoditeľnosti dlhopisu, a (14) údaj o zabezpečení dlhopisov (§ 20b).

Uvedené náležitosti sú povinne uvádzanými, odsek 2 predmetného ustanovenia však nevyklučuje, aby text dlhopisu obsahoval aj ďalšie písomné vymedzenie práv a povinností.

Emisné podmienky

Emisné podmienky dlhopisov sú **súhrnom práv a povinností** emitenta a majiteľa dlhopisu, tak ako definuje odsek 3 v ust. novelizovaného § 3 zákona o dlhopisoch. Za údaje uvedené v emisných podmienkach dlhopisov zodpovedá emitent a osoba podľa ust. § 6 ods. 2. Emisné podmienky dlhopisov musia obsahovať vyhlásenie týchto osôb o tom, že údaje v nich sú úplné, pravdivé a sú v súlade s náležitosťami dlhopisu podľa odsekov 1 a 2, teda s horeuvedenými náležitosťami. Všetky údaje musia byť uvedené úplne a pravdivo a v súlade s potrebnými náležitosťami.

Zmena emisných podmienok

Rozširujú sa možnosti zmeny emisných podmienok nad rámec doterajšej úpravy. **Emisné podmienky dlhopisov možno zmeniť len postupom v nich uvedenom.** V záujme ochrany práv majiteľov dlhopisov sú zmeny emisných podmienok dlhopisov možné **len so súhlasom majiteľov dlhopisov, ktorých podiel menovitej hodnoty vydaných dlhopisov je väčší ako podiel určený v emisných podmienkach dlhopisov**, pričom tento podiel nesmie byť menší ako príslušný podiel

určený podľa ust. § 5b, tento podiel uvádzame v príslušnom odseku venovanému predmetnému doplnenému ustanoveniu. Zmeny emisných podmienok spôsobilé dotknúť sa ich postavenia a záujmov sú podmienené súhlasom príslušného kvóra majiteľov alebo súhlasom schôdze majiteľov v prípade zadefinovania tohto inštitútu v emisných podmienkach.

Emitent je povinný **sprístupniť emisné podmienky** dlhopisov **najneskôr v deň začiatku vydávania dlhopisov** na (1) nošiči informácií, ktorý umožňuje reprodukciu emisných podmienok dlhopisov v nezmenenej podobe a uchovanie emisných podmienok dlhopisov tak, aby mohli byť využívané aspoň do splatnosti dlhopisov, (2) webovom sídle emitenta **alebo** (3) webovom sídle finančnej inštitúcie umiestňujúcej alebo predávajúcej tieto dlhopisy.

Zmeny emisných podmienok dlhopisov a úplné znenie emisných podmienok dlhopisov je emitent povinný **sprístupniť bez zbytočného odkladu po vykonaní zmeny** spôsobom, akým boli sprístupnené pôvodné emisné podmienky dlhopisov.

Emitent je povinný poskytnúť majiteľovi dlhopisu na jeho žiadosť platné emisné podmienky dlhopisov.

Emitent je povinný predložiť centrálnemu depozitárovi cenných papierov emisné podmienky dlhopisov do 15 dní odo dňa začatia ich vydávania. Centrálny depozitár cenných papierov sprístupní na žiadosť majiteľa dlhopisu emisné podmienky dlhopisov, ktoré mu boli oznámené podľa prvej vety.

Za ust. § 5 sa novelou vložili **ust. § 5a až 5d**, ktoré legálne zakotvili **inštitút schôdze majiteľov dlhopisov**. Podľa dôvodovej správy inštitúty schôdze majiteľov dlhopisov a spoločného zástupcu majiteľov dlhopisov sú na vyspelých kapitálových trhoch zaužívané spôsoby spoločného presadzovania práv majiteľov dlhopisov respektíve ich spolurozhodovania týkajúceho sa niektorých parametrov emisie dlhopisov, pričom tieto schôdze sú už v súčasnosti často využívané niektorými emitentmi. **V záujme**

Sprístupnenie emisných podmienok

Schôdza majiteľov dlhopisov

právnej istoty sa tieto inštitúty zadefinovali.

Podľa ust. § 5a môže emitent v **emisných podmienkach dlhopisov upraviť zriadenie schôdze** majiteľov dlhopisov. Emitent je oprávnený zvolať schôdzu majiteľov kedykoľvek. **Obligatórne** bude emitent povinný **bez zbytočného odkladu** zvolať schôdzu majiteľov (1) pri omeškaní s uspokojovaním práv spojených s dlhopismi a (2) na základe písomnej žiadosti majiteľov aspoň 10 % menovitej hodnoty príslušnej emisie dlhopisov alebo 10 % podielu na zbernom dlhopise.

Emitent je povinný sa schôdze majiteľov zúčastniť a poskytnúť informácie nevyhnutné k rozhodnutiu alebo prijatiu stanoviska schôdze majiteľov.

Schôdza majiteľov **rozhoduje nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných majiteľov** dlhopisov. Počet hlasov každého majiteľa dlhopisu zodpovedá jeho podielu na menovitej hodnote emisie dlhopisov v obehu.

O priebehu schôdze majiteľov sa vyhotoví **notárska zápisnica**. Emitent je povinný bez zbytočného odkladu sprístupniť všetky rozhodnutia schôdze majiteľov, a to rovnakým spôsobom, akým sprístupnil emisné podmienky dlhopisov.

Emisné podmienky dlhopisov môžu upraviť ďalšie podrobnosti o priebehu schôdze majiteľov a o spôsobe sprístupňovania rozhodnutí prijatých na schôdzi majiteľov.

Ustanovenia § 5c a § 5d určujú špecifickú schôdzu majiteľov. Ustanovenie § 5c upravuje účasť a hlasovanie na schôdzi majiteľov **s využitím prostriedkov komunikácie na diaľku**. Emisné podmienky dlhopisov môžu upraviť za akých podmienok sa oprávnené osoby môžu zúčastniť a hlasovať na schôdzi majiteľov s využitím elektronických prostriedkov umožňujúcich napríklad priamy diaľkový prenos schôdze majiteľov obrazom a zvukom alebo priamo obojsmernou komunikáciou medzi schôdzou majiteľov a oprávnenou osobou.

Organizačné a technické podmienky emitenta, ktorý zvoláva schôdzu majiteľov, musia umožňovať (1) overenie totožnosti osoby oprávnenej na účasť a na hlasovanie na schôdzi majiteľov a (2) určenie podielu na celkovej menovitej hodnote nesplatennej časti emisie dlhopisov. V opačnom prípade sa k účasti ani hlasovaniu takýchto majiteľov dlhopisov neprihliadne.

Ustanovenie § 5d upravuje **spoločného zástupcu** majiteľov dlhopisov. Emisné podmienky dlhopisov alebo schôdza majiteľov môžu určiť spoločného zástupcu majiteľov dlhopisov.

Spoločný zástupca je **oprávnený a povinný (1)** uplatňovať v mene všetkých majiteľov dlhopisov práva spojené s dlhopismi v rozsahu vymedzenom emisnými podmienkami dlhopisov alebo v rozhodnutí schôdze majiteľov, (2) kon-

Niektoré špecifické podmienky schôdze majiteľov dlhopisov

Spoločný zástupca majiteľov dlhopisov

Oznámenie schôdze majiteľov dlhopisov

Emitent oznámi miesto, čas, program rokovania schôdze majiteľov a rozhodný deň pre účasť na schôdzi majiteľov spôsobom a **v lehotách určených v emisných podmienkach dlhopisov** tak, aby sa čo najmenej obmedzovala možnosť majiteľov dlhopisov zúčastniť sa schôdze majiteľov.

Priebeh schôdze majiteľov dlhopisov

Ustanovenie § 5b upravuje **podmienky priebehu schôdze** majiteľov dlhopisov. **Schôdza je uznášaniaschopná**, ak sa na nej zúčastnia majitelia dlhopisov, ktorých menovitá hodnota predstavuje k rozhodnému dňu pre účasť na schôdzi majiteľov **viac ako 50 % menovitej hodnoty nesplatennej časti emisie**.

Spoločná schôdza je uznášaniaschopná, ak sa na nej zúčastnia majitelia dlhopisov, ktorých menovitá hodnota predstavuje k rozhodnému dňu pre účasť na schôdzi majiteľov **viac ako 50 % menovitej hodnoty nesplatennej časti emisie každej dovtedy vydanej emisie**. Ak sa nerieši program rokovania schôdze majiteľov spoločný všetkým emisiám, je nutná účasť majiteľov 50 % menovitej hodnoty nesplatennej časti emisie tých emisií, ktorých sa problematika dotýka. Emisné podmienky dlhopisov môžu ako podmienku uznášaniaschopnosti schôdze majiteľov určiť aj vyšší podiel menovitej hodnoty nesplatennej časti emisie dlhopisov.

trolovať plnenie emisných podmienok dlhopisov emitentom, (3) robiť v mene všetkých majiteľov dlhopisov ďalšie úkony alebo inak chrániť ich záujmy, a to spôsobom a v rozsahu určenom v rozhodnutí schôdze majiteľov a (4) informovať majiteľov dlhopisov o veciach zásadnej povahy, napríklad o neplnení emisných podmienok dlhopisov.

V rozsahu, v ktorom uplatňuje spoločný zástupca práva majiteľov dlhopisov spojené s dlhopismi, nemôžu majitelia dlhopisov uplatňovať tieto práva samostatne. Tým nie sú dotknuté hlasovacie práva majiteľov dlhopisov, práva vyplývajúce z ust. § 13 a právo schôdze majiteľov odvolať spoločného zástupcu alebo určiť iného spoločného zástupcu.

Pri výkone svojej funkcie je spoločný zástupca povinný konať s náležitou starostlivosťou a v súlade so záujmami majiteľov dlhopisov, ktoré sú mu, alebo ktoré mu musia byť známe a je viazaný pokynmi schôdze majiteľov. To neplatí, ak také pokyny odporujú všeobecne záväzným právnym predpisom alebo ak vyžadujú konanie, ktoré nie je v súlade so spoločnými záujmami všetkých majiteľov dlhopisov.

Osoba navrhnutá na spoločného zástupcu oznámi majiteľom dlhopisov pred určením za spoločného zástupcu skutočnosti, ktoré by mohli mať význam pre posúdenie jej konfliktu záujmov so záujmami majiteľov dlhopisov alebo pre možnosť vzniku takého konfliktu. Pred určením spoločného zástupcu schôdza majiteľov v rozhodnutí určí, ako sa bude postupovať, ak dôjde ku konfliktu záujmov spoločného zástupcu so záujmami majiteľov dlhopisov alebo ak bude taký konflikt hroziť; ak schôdza majiteľov nie je zriadená, určia postup pri konflikte záujmov emisné podmienky dlhopisov. Funkcia spoločného zástupcu zaniká (1) splnením všetkých povinností vyplývajúcich z funkcie spoločného zástupcu, (2) odvolaním z funkcie spoločného zástupcu, (3) vzdaním sa funkcie spoločného zástupcu, (4) zrušením funkcie spoločného zástupcu a (5) smrťou spoločného zástupcu alebo ak ide o právnickú osobu, jej zánikom bez právneho nástupcu.

Doterajšie znenie zákona o dlhopisoch v časti upravujúcej vydávanie dlhopisov sa v ust. § 6 dopĺňa odsekmi 3 a 4. Podľa odseku 3 možno emisiu dlhopisov vydávať v lehote pre upisovanie aj postupne po častiach (tranžiiach), ak je táto možnosť uvedená v emisných podmienkach dlhopisov. Podľa odseku 4, ak nedôjde k vydaniu dlhopisov, je emitent povinný do 20 dní po dni skončenia lehoty pre upisovanie, vrátiť upisovateľovi ním upísanú a splatenú sumu vrátane úroku vo výške váženého priemeru základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky za obdobie od dátumu splatenia emisného kurzu.

Podľa súčasnej právnej úpravy je v zmysle ust. § 8 emitent povinný emisné podmienky dlhopisov predložiť Národnej banke Slovenska do 15 dní odo dňa začatia ich vydávania, a to v rozsahu podľa ust. § 3 ods. 3. Emitenti podľa ust. § 6 ods. 1 písm. a) a b), ktorí vydali dlhopisy v zahraničí, sú povinní najneskôr ku dňu vydania dlhopisov informovať Národnú banku Slovenska o mieste vydania dlhopisov a zaslať Národnej banke Slovenska emisné podmienky týchto dlhopisov. Odo dňa účinnosti novelizovaného znenia zákona sa uvedené povinnosti vypúšťajú.

Taktiež sa odo dňa účinnosti novely vypúšťa bezodkladná povinnosť emitenta, ktorý je v omeškaní s vyplácaním výnosov dlhopisov, oznamovať túto skutočnosť Národnej banke Slovenska.

Podľa dôvodovej správy, doterajšia úprava stanovenia výnosu dlhopisu nie je dostatočne flexibilná a značne obmedzuje schopnosť emitenta a investorov dohodnúť sa na podmienkach dlhopisov podľa toho, ako si to situácia vyžaduje. Preto došlo novelou k precizovaniu ust. § 10 ods. 2 písmeno e), podľa ktorého sa výnos dlhopisu môže určiť pohyblivou úrokovou sadzbou odvodenou z iných úrokových sadzieb alebo úrokových výnosov, vývoja kurzov mien, indexov finančného trhu, cien komodít alebo iných podkladových aktív. Z hľadiska spomínanej flexibility sa uvedené ustanovenie doplnilo o písm. g), podľa ktorého sa výnos dlhopisu môže určiť aj iným dostatočne určitým spôsobom.

Vydávanie dlhopisov

Povinnosti vo vzťahu k Národnej banke

Výnos dlhopisov

Vymeniteľné dlhopisy	Ustanovenie § 13 ods. 1 sa dopĺňa v zmysle, že v dlhopise môže emitent určiť podmienky, za ktorých má majiteľ dlhopisu právo vymeniť ho za iný dlhopis alebo akciu ním vydanú alebo za akcie inej obchodnej spoločnosti. Dôvodová správa uvádza podporu domáceho kapitálového trhu ako motív zavedenia možnosti vydávania takýchto dlhopisov. Ide o prax tzv. dlhopisov vymeniteľných za akcie iného emitenta dlhopisov.	Podriadené dlhopisy majú korešpondovať so záväzkom podriadenosti podľa Obchodného zákonníka a má ísť o nástroj potenciálne využiteľný bankami pre dosiahnutie súladu s pravidlami kapitálovej primeranosti.	
Zmena súvisiaca so štátnymi dlhopismi	Novela zákona o dlhopisoch ďalej zrušila potrebu prijatia rozhodnutia Vlády SR pre vydávanie štátnych dlhopisov a tiež možnosť emisie dlhopisov na krytie schodku štátneho rozpočtu na základe rozhodnutia Národnej rady SR. Po novom v zmysle ust. § 18 ods. 2 písm. a) štátne dlhopisy možno vydávať v súlade so zákonom o štátnom rozpočte Slovenskej republiky na príslušný rok. Podľa dôvodovej správy je schválenie vlády zbytočné, vzhľadom na to, že štátne dlhopisy vydáva Ministerstvo financií Slovenskej republiky zastúpené Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity a vzhľadom na to, že štátne dlhopisy sa vydávajú vždy len v súlade so zákonom o štátnom rozpočte alebo v súlade s osobitnými zákonmi.	Ďalšie doplnené ust. § 20b definuje inštitút zabezpečených dlhopisov . Zabezpečeným dlhopisom je dlhopis, u ktorého za jeho splatenie alebo vyplatenie jeho výnosu ručí ručiteľ alebo dlhopis, u ktorého je jeho splatenie alebo vyplatenie jeho výnosu inak zabezpečené . Emisné podmienky zabezpečených dlhopisov musia obsahovať údaj o tom, kde sa môže investor oboznámiť so zmluvou, ktorou sa dohodla záruka, údaje o inom zabezpečení a o spôsobe, akým bude zabezpečenie uplatnené. Záložné právo v prospech majiteľov dlhopisov je možné zriadiť aj zmluvou uzavretou medzi emitentom alebo iným záložcom a spoločným zástupcom alebo inou tretou osobou ako záložným veriteľom. Záložný veriteľ vykonáva záložné právo vo vlastnom mene a na účet majiteľov dlhopisov.	Zabezpečené dlhopisy
Podriadené dlhopisy	Doplnené ust. § 20a definuje inštitút podriadených dlhopisov . Podriadeným dlhopisom je dlhopis, u ktorého pri vstupe emitenta do likvidácie, vyhlásení konkurzu alebo povolení reštrukturalizácie emitenta alebo, ak je emitentom zahraničná osoba pri inom obdobnom opatrení, bude pohľadávka zodpovedajúca právam spojeným s týmto dlhopisom uspokojená až po uspokojení všetkých ostatných pohľadávok okrem pohľadávok, ktoré sú viazané rovnakou alebo podobnou podmienkou podriadenosti. Skutočnosť, že ide o podriadený dlhopis, musí byť zreteľným spôsobom vyznačená na dlhopise a vo všetkých propagačných dokumentoch týkajúcich sa podriadeného dlhopisu a nie je možné ju meniť.	Novelizovaná podoba zákona už nebude obsahovať ust. § 21a a 22 týkajúce sa dohľadu nad súkromnými emisiami dlhopisov . Podľa dôvodovej správy ide o súkromnoprávny obchodný vzťah medzi emitentom a investorom, resp. majiteľom dlhopisu a preto nie je dôvod, aby Národná banka Slovenska vykonávala nad nimi dohľad . V prípade verejných emisií dlhopisov výkon dohľadu a kompetencie Národnej banky Slovenska vyplývajú z príslušných ustanovení zákona o cenných papieroch. Z tohto dôvodu sa v zákone ponecháva len úprava výkonu dohľadu nad činnosťou hypotekárneho správcu.	Dohľad nad súkromnými emisiami dlhopisov
		Na dlhopisy vydané pred 1. septembrom 2014 sa bude vzťahovať zákon o dlhopisoch účinný do 31. augusta 2014. Informačné povinnosti a oznamovacie povinnosti voči Národnej banke Slovenska, ktoré vznikli emitentom dlhopisov vydaných pred 1. septembrom 2014 podľa zákona účinného do 31. augusta 2014, zaniknú 1. septembra 2014. Od 1. septembra 2014 sa ukončuje a zastavuje výkon dohľadu podľa tohto zákona nad činnosťou emitentov dlhopi-	Prechodné ustanovenia

sov a činnosťou iných osôb, ktoré majú oprávnenie na vydávanie alebo vyplácanie dlhopisov. **Konania o uložení sankcií podľa tohto zákona začaté a právoplatne neskončené pred 1. septembrom 2014 sa zastavia**; to sa nebude vzťahovať na konania vedené proti hypotekárnemu správcovi alebo zástupcovi hypotekárneho správcu začaté podľa

doterajších predpisov a právoplatne neukončené pred 1. septembrom 2014, ktoré sa dokončia podľa doterajšieho znenia zákona o dlhopisoch.

V súvislosti so zavedením inštitútu schôdze majiteľov sa novelizovali aj príslušné ustanovenia zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov.

PRIPRAVUJE SA V NR SR – ZMENY V AUTORSKOM ZÁKONE

Vládny návrh **novely zákona č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve** v platnom znení (ďalej len „autorský zákon“) bol do Národnej rady SR predložený **dňa 5. júna 2014**. Návrh zákona transponuje smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2012/28/EÚ z 25. októbra 2012 o určitých povolených spôsoboch použitia **osirelých diel**. Návrh novely autorského zákona sprievodne rieši aj problematiku tzv. **obchodne nedostupných diel** na základe odporúčaní obsiahnutých v Memorande o porozumení o kľúčových zásadách digitalizácie a sprístupňovania komerčne nedostupných diel, ktoré 20. septembra 2011 podpísali pod záštitou Európskej komisie zástupcovia európskych knižníc, autorov, vydavateľov a organizácií kolektívnej správy v záujme uľahčenia masovej digitalizácie kultúrneho dedičstva.

Dôsledné vyhľadávanie

Novela by mala **doplniť výkladové ust. § 5** vymedzujúce pojmy používané autorským zákonom o odsek 26, ktorý zakotví **pojem dôsledné vyhľadávanie**. Dôsledným vyhľadávaním sa podľa návrhu novely rozumie **získavanie informácií z príslušných zdrojov** pre kategóriu diel **v dobrej viere na účely stanovenia**, či je dané dielo osirelým dielom. Príslušné informačné zdroje vyhľadávania budú uvedené v prílohe č. 2 autorského zákona, ktorá uvedie podrobnosti o zdrojoch informácií pri vyhľadávaní osirelého diela, špecificky pre viaceré kategórie diel, teda knihy, noviny, časopisy, umelecké diela, audiovizuálne diela, a podobne. Ide len o minimálny výpočet povinných zdrojov, pričom ak niektorý zdroj odmietol poskytnutie informácií alebo požadoval náhradu účelne vyna-

ložených nákladov vo výške, ktorú osoba, ktorá vyhľadáva nie je schopná uhradiť, neznamena to nesplnenie podmienky dôsledného vyhľadávania, ak táto osoba konala v dobrej viere.

Dôsledné vyhľadávanie sa bude po schválení novely **vykonávať (1)** na území členského štátu Európskej únie alebo zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore, v ktorom bolo dielo prvýkrát vydané, teda v deň, keď sa oprávnenie začalo s verejným rozširovaním jeho rozmnoženín, alebo ak nebolo vydané, prvýkrát odvysielané, **(2)** na území členského štátu alebo zmluvného štátu, v ktorom má výrobca originálu audiovizuálneho diela obvyklý pobyt alebo sídlo, **(3)** na území členského štátu alebo zmluvného štátu, v ktorom sa zdržiava usadená osoba, ktorá so súhlasom autora umožnila prístup verejnosti k tomuto dielu, ak ide o nevydané dielo alebo neodvysielané dielo **a (4)** v iných štátoch ako sú štáty podľa predošlých bodov, ak existujú skutočnosti, teda relevantné informácie o autorovi alebo inom nositeľovi práv preukazujúce, že informácie o autoroch možno nájsť v týchto iných štátoch.

Po schválení novely autorského zákona dôjde za ust. § 12 upravujúce anonymné a pseudonymné dielo k vloženiu nových ust. § 12a až 12c, ktoré upravujú inštitút osirelého diela a obchodne nedostupného diela.

Inštitút tzv. **osirelého diela** sa podľa dovodovej správy zavádza aj z dôvodu, že **v praxi v takýchto prípadoch nie je možné získať predchádzajúci súhlas**

Výkon dôsledného vyhľadávania

Osirelé dielo

	autora alebo iného nositeľa práv - napríklad dediča alebo nadobúdateľa výhradnej licencie na vyhotovenie rozmnoženiny diela a iného predmetu ochrany, a jeho sprístupňovanie verejnosti, keďže tohto autora alebo iného nositeľa práv nie je možné kontaktovať za účelom uzatvorenia licenčnej zmluvy, pretože ho nemožno určiť z dôvodu, že je neznámy, alebo ak aj je identifikovaný, nemožno ho nájsť. Inštitút osirelého diela je možné chápať ako zákonnú výnimku z povinnosti získať súhlas na rozmnožovanie a sprístupňovanie osirelého diela verejnosti.	a (3) takéto dielo musí byť zároveň uložené u osôb uvedených v predošlom odseku.	
Definícia osirelého diela	Podľa ust. § 12a odsek 1 osirelé dielo je slovesné dielo vyjadrené v písomnej forme, najmä kniha, časopis, noviny, hudobné dielo vyjadrené v písomnej forme, a audiovizuálne dielo, ktorého autora nemožno určiť, alebo ak bol určený, nemožno ho nájsť ani napriek dôslednému vyhľadávaniu a je uložené u osoby podľa ust. § 31a ods. 1, teda v archíve, knižnici, škole, múzeu, galérii, alebo v zákonnom depozitári (Rozhlas a televízia Slovenska a Slovenský filmový ústav). Osirelými dielami môžu byť v zmysle návrhu novely slovesné diela vyjadrené v písomnej forme (napríklad aj scenár dramatického diela alebo audiovizuálneho diela), písomný záznam hudobného diela (notový zápis hudobného diela) a audiovizuálne diela. Inštitút osirelého diela by sa mal podľa úpravy obsiahnutej v návrhu novely, aplikovať aj na umelecké výkony a zvukové záznamy.	Z uvedeného vyplýva, že osirelé diela budú môcť bez súhlasu autora respektíve iného nositeľa práv použiť knižnice, školy, múzeá, galérie, archívy, ale aj Rozhlas a televízia Slovenska a Slovenský filmový ústav. Použitie osirelých diel bude limitované výhradne vzdelávacími a kultúrnymi účelmi na plnenie úloh vo verejnom záujme. Forma používania je ust. § 31a ods. 1 písm. a) a b) obmedzená na (1) vyhotovovanie rozmnoženiny osirelého diela na účely digitalizácie, indexácie, katalogizovania, uchovávanía, reštaurovania alebo na účely umožnenia prístupu verejnosti a (2) sprístupňovanie osirelého diela verejnosti. Osirelé dielo nebude možné používať na získanie priameho alebo nepriameho majetkového prospechu; uvedené právnické osoby budú môcť požadovať len úhradu účelne vynaložených nákladov. Ak má dielo viac ako jedného autora a niektorí autori neboli určení, alebo boli určení, ale neboli nájdení napriek dôslednému vyhľadávaniu, dielo sa považuje za osirelé len vo vzťahu k tým autorom, ktorí neboli takto určení, alebo neboli nájdení. Zákonnú výnimku bude v tomto smere možné využiť len vo vzťahu k autorovi, ktorý nebol určený alebo nájdený a od známych a nájdených autorov bude potrebné vyžiadať súhlas na použitie licenčnou zmluvou.	Používanie osirelého diela
Podmienky osirelého diela	Aby sa dielo mohlo považovať za osirelé, v zmysle uvedenej zákonnej úpravy bude potrebné splniť tri podmienky. Podmienkou, aby mohlo byť dielo považované za osirelé je, že (1) autora respektíve iného nositeľa práv - napríklad dediča alebo nadobúdateľa výhradnej licencie nemožno určiť, alebo ak aj bol určený, nemožno ho nájsť ani napriek dôslednému vyhľadávaniu vykonanému podľa ust. § 5 ods. 26. Autora teda nie je možné kontaktovať za účelom uzatvorenia licenčnej zmluvy a získať tak súhlas na použitie diela; (2) ďalšou podmienkou je, že musí ísť o dielo, ktoré bolo prvýkrát vydané alebo ak nebolo vydané, prvýkrát odvysielané v niektorom členskom štáte;	Dielo, ktoré sa považuje za osirelé dielo v niektorom členskom štáte alebo v niektorom zmluvnom štáte, sa považuje za osirelé dielo aj v Slovenskej republike podľa ust. § 12a odsek 1, tak ako je uvedené vyššie. Nebude preto potrebné vykonávať dôsledné vyhľadávanie v každom členskom štáte osobitne. Navrhované ust. § 12a rieši aj situácie vo vzťahu k ochrane autorov osirelých diel. Autorovi sa odsekom 5 priznáva oprávnenie kedykoľvek ukončiť status osirelého diela tak, že písomne oznámi svoje autorstvo právnickej osobe, ktorej zriaďovateľom je Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, ktorá o tom	Čiastočne osirelé dielo
			Vzájomné uznávanie osirelých diel
			Ukončenie statusu osirelého diela a primeraná odmena

bezodkladne informuje osobu, ktorá používa osirelé dielo podľa ust. § 31a, teda knižnica, archív, múzeum, a podobne. Autorovi, ktorý ukončí status osirelého diela sa priznáva právo na primeranú odmenu voči osobe, ktorá toto dielo použila. Pri určení výšky primeranej odmeny sa prihliadne na spôsob, rozsah, účel a čas použitia osirelého diela.

Obchodne nedostupné dielo

Navrhované **ust. § 12c** upraví problematiku tzv. **obchodne nedostupných diel**. Ide o diela, ktoré sú stále chránené autorským právom, ale už viac nie sú dostupné v tradičných obchodných kanáloch, čiže nie je možné ich nadobudnúť odplatným prevodom vlastníckeho práva.

Obchodne nedostupné dielo navrhovaná novela definuje ako **slovesné dielo vyjadrené v písomnej forme**, najmä kniha, časopis a noviny, ktorého (1) rozmnoženinu nie je možné nadobudnúť odplatným prevodom vlastníckeho práva; to sa nevzťahuje na kúpu použitej veci, (2) ktoré je uložené v knižnici, archíve alebo múzeu, a (3) ktoré je zapísané vo verejne prístupnom zozname obchodne nedostupných diel, ktorý vedie právnická osoba, ktorej zriaďovateľom je Ministerstvo kultúry. Ide o **taxatívne určené podmienky**, ktoré budú musieť byť splnené **kumulatívne**, v opačnom prípade nemožno hovoriť o obchodne nedostupnom diele.

Skutočnosť, že uvedená úprava sa nevzťahuje na kúpu použitej veci, teda napríklad slovesné dielo sa nachádza v antikvariáte alebo je možné ho kúpiť z druhej ruky, neznamená, že dielo možno považovať za obchodne dostupné. Podľa dôvodovej správy nejde totiž o tradičné obchodné kanály.

Zoznam obchodne nedostupných diel

Návrh na zaradenie diela **do zoznamu** môže podať **fyzická osoba alebo právnická osoba**. Právnická osoba, ktorej zriaďovateľom je Ministerstvo kultúry (**dôvodová správa uvádza ako právnic-**

kú osobu Slovenskú národnú knižnicu), bez zbytočného odkladu zverejní návrh na zaradenie diela do zoznamu na svojom webovom sídle. Právnická osoba, ktorej zriaďovateľom je Ministerstvo kultúry následne **zaradí také dielo do zoznamu, ak v lehote troch mesiacov** od podania návrhu na zaradenie diela do zoznamu (1) nebolo možné rozmnoženinu diela nadobudnúť odplatným prevodom vlastníckeho práva v tradičných obchodných kanáloch (mimo kúpy použitej veci) ani pri vynaložení primeraného úsilia a za obvyklých podmienok (napríklad na základe zistení od vydavateľstiev), (2) pričom autor zároveň v tejto lehote písomne nenamietal zaradenie diela do zoznamu.

Ak autor obchodne nedostupného diela **výslovne nevylúčil kolektívnu správu** svojich práv, **používateľ** takého diela je **oprávnený použiť obchodne nedostupné dielo** vyhotovením rozmnoženiny, sprístupňovaním verejnosti alebo verejným rozširovaním jeho rozmnoženiny predajom alebo inou formou prevodu vlastníckeho práva **na základe zmluvy** uzavretej **s príslušnou organizáciou kolektívnej správy**, ktorá zastupuje významný počet autorov k dielam podľa ust. § 12c odsek 1, a to aj vtedy, ak táto organizácia kolektívnej správy nezastupuje autora k obchodne nedostupnému dielu.

Autor bude v zmysle odseku 5 predmetného ustanovenia **oprávnený písomne žiadať** od právnickej osoby, ktorej zriaďovateľom je Ministerstvo kultúry, **vyradenie obchodne nedostupného diela zo zoznamu**. Predmetná právnická osoba vyradí obchodne nedostupné dielo zo zoznamu bez zbytočného odkladu po doručení písomnej žiadosti autora, alebo po doručení oznámenia organizácie kolektívnej správy o vylúčení kolektívnej správy práv.

Po schválení návrhu, novelizovaná podoba autorského zákona nadobudne **účinnosť dňa 29. októbra 2014**.

Používanie obchodne nedostupného diela

Vyradenie obchodne nedostupného diela

Bratislava - Slovensko	Brescia - Taliansko
Tvarožkova 5, P.O. Box 21	Via Val Giudicarie 4
814 99 Bratislava, Slovensko	251 23 Brescia, Taliansko
Tel.: +421-2-5720 1717	Tel.: +39-030-221 932 33
Fax: +421-2-5720 1777	Fax: +39-030-221 932 02
Skype: ulcbratislava	Skype: ulcbrescia
E-mail: office@ulclegal.com	E-mail: brescia@ulclegal.com

Kyjev - Ukrajina

172 Gorkogo St., Suite 1316
031 50 Kyjev, Ukrajina
Tel.: +380-44-361 30 21
Fax: N/A
Skype: ulckyiv
E-mail: kyiv@ulclegal.com

www.ulclegal.com

Informácie uvedené v bulletine Čarnogurský ULC PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva a povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeníach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď je bulletin Čarnogurský ULC PRO BONO zostavovaný s maximálnou starostlivosťou, advokátska kancelária Čarnogurský ULC nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu Čarnogurský ULC PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti Čarnogurský ULC s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, JUDr. Martina Tábyho: taby@ulclegal.com alebo Mgr. Tomáša Škrinára: skrinar@ulclegal.com.

© Čarnogurský ULC, 2014